

Vasile Ernu

Sălbaticii copii dingo

Cartea adolescenței

Ediția a III-a

Cu ilustrații de Roman Tolici

POLIROM
2026

Cuprins

Precizări..... 7

Prima carte

Vara

Începuturi. Plecarea. Îngerul mahmur mă vizitează în vis 13
Am șaisprezece ani 25
Spre Crimeea, spre Crimeea! 35
„Mare, mare – lume fără margini“ 49
Kapelnița, Меланколие și tristețea animalelor domestice..... 71

Cartea a doua

Toamna

La *ucilișce* sau cum am devenit muncitor
la uzina de frigidere 91
Copiii cartierului Ciocana și regina *gopnicilor* 109
La videosalon cu Sonia 125
Melancolia industrială – sărut pe ruine 139
Fiara adormită din noi. *Gopnik* și *storoj* – neînfricații
copii dingo..... 155

Cartea a treia

Iarna

Triburi: între bandă și <i>tusovka</i>	177
Oameni obișnuiți, locuri obișnuite: abandon, <i>pofig</i> și zenmarxism.....	193
Istoria materiei sau în căutarea fericirii.....	217
ASSA despărțirilor, <i>Curierul</i> viselor pierdute, <i>Micuța Vera</i> și <i>Călăuza</i> spre nicăieri.....	235
<i>Afgan</i> – Gruz 200 sau sfârșitul tragic al contractului social.....	253

Cartea a patra

Primăvara

Școala nr. 32 – linia frontului sau cum am descoperit literatura rusă	273
Johnny. „Amicii mei prin viață merg în marș forțat“. Schimbarea numelui.....	291
Copii și părinți. Școala nr. 1	309
Între Moldova și Fulgușor, cafenelele rezistenței	323
Ж. Cum am aflat că vorbesc limba română. Primul arest. <i>Poemă finală</i>	343
Sfârșitul începutului. „O, vino odată, măreț viitor“. În zbor spre visul de nicăieri	359
<i>Mulțumiri</i>	369

Vedeai femei în halate de baie, în cămăși de noapte, în trening, așa cum stăteau prin casă. Apăreau brusc, trebăluiau în fugă și plecau. Doar bărbații se pare că nu se grăbeau. Ei se mișcau mult mai încet, plictisiți, puțin amețiți de alcool. Se învârteau lent prin bucătăria comună, căutau ceva pe rafturile comune sau pe rafturile lor, gustau ceva și fumau. Erau mai degrabă în căutare de băutură decât de mâncare. În *komunalka* bărbații păreau mereu însetați și plictisiți.

Bucătăria nu era teritoriul lor, dar alt loc nu aveau; erau aici ca într-un exil temporar. Și se răzvrăteau împotriva acestui exil prin băutură și fumat. Din când în când ocupau acest teritoriu și-l declarau al lor. Mai ales atunci când devenea ținutul alcoolului. Nevestele lor comentau și le reproșau veșnic câte ceva. Ele însă știau să-și apere teritoriul ca nimeni altul. Niciodată bucătăria din *komunalka* nu a fost cucerită pe deplin de bărbați. Acesta era teritoriul femeii.

Aceste cămine aveau niște holuri lungi, cu camere de o parte și de alta, mereu întunecate, unde aveai senzația că te pierzi. Era greu să deosebești o ușă de alta, chiar dacă gospodinele puneau preșuri diferite. Femeile nu se pierdeau, însă bărbații nu se descurcau mai deloc. Aici găseai ușor drumul spre casă doar dacă aveai o experiență mai îndelungată. Femeile aveau simțul detaliilor bine dezvoltat și nimereau ușa din prima. Bărbații aveau nevoie de un sistem, de ceva mai complex ca să rețină. Și de o motivație. Poate de aceea ei găseau mai ușor bucătăria și mai greu ușa camerei în care locuiau. După o vreme însă învățau și bărbații acest drum, prin repetiție și dezvoltarea unui automatism. Un bărbat știa perfect drumul spre casă abia când se putea întoarce mort beat fără să încurce ușile. Era nevoie însă de multă muncă. Dar pe atunci nimeni nu se temea de muncă și de votcă.

Blocul Soniei cred că avea opt etaje. Și două sau trei scări, nu mai rețin. Era un bloc tipic pentru anii '70-'80. La intrarea în scară stăteau *gopnicii*, adolescenții și copiii de

proletari. Dacă în centru îi vedeai rar, în asemenea cartiere întâlnirea cu ei era obligatorie. Iar ea presupunea un anumit ritual.

Stăteau de obicei la intrarea în bloc sau în locul de joacă pentru copii din fața blocului. Ei puneau stăpînire pe acest loc seara. Copiii se jucau acolo doar ziua. Cum se însera, acesta devenea locul *gopnicilor*. Pînă și cei mari îl ocoleau. Preferau să bea pe ascuns, nu în fața copiilor lor în drum spre maturitate. Părinții și copiii se respingeau puternic. Mai ales cei tineri respingeau și disprețuiau profund lumea adulților.

O bandă de *gopnici* era compusă din minim cinci persoane, predominant băieți, însă fetele erau aproape permanent cu ei. Era un mix perfect. Băieții stăteau mai mereu pe vine, cum se stă pe WC-ul turcesc sau la țară, ori pe scările sau pe banca de la intrare. Dacă stăteau pe bancă, atunci neapărat cu fundul pe spetează și cu picioarele pe locul unde se stă, deci cu o treaptă mai sus față de cum se stă în mod obișnuit.

Regula de bază a unui *gopnik*: niciodată nu stai cum stau cei mari, oficialii sau în poziția „corectă“, „reglamentară“. Tot ce era regulamentar le era străin și vrăjmaș. Tot ce era „corect“ era nedemn de un *gopnik*. A fi *gopnik* însemna a încălca toate normele „corectitudinii“ oficiale și „normale“. Asta era prima condiție. Iar regulile lor erau greu de intuit pentru cineva din „lumea normală“.

Cînd se adunau la locul de joacă, stăteau cocoțați pe leagăne și balansoare, în poziții cît mai provocatoare și amenințătoare. Mîncău semințe, beau direct din sticlă sau din borcan și desfăceau conserve cu cuțitul, nu cu desfăcătorul. Desfăcătorul era interzis. Fumau și scuipau profesionist. Scuipatul era o marcă. Îi imitau pe bandiți și pe pușcăriași.

Se legau obligatoriu de toți trecătorii: făcea parte din ritual. Firește, nu de mame, de cei mai în vîrstă și de cei cu probleme. În rest, comentau pe toată lumea. Pe străini îi

acostau cu diverse scheme de discuții și căutau război, fie doar și verbal. Acest război se termina deseori cu hoții și cu bătăi. Erau ca o haită de lupi care-și apărau teritoriul de toți veneticii. Așa comunicau ei.

Pe Sonia o respectau. Însă aici ea nu era aceeași Sonia ca la școală. Aici nu dorea să fie șefă de trib, asta era o lume mai dură, pe care ea o cunoștea prea bine. Aici era cumva parte a haitei fără să pretindă că e șef de haită. Alții aveau întâietate.

M-am împrietenit cu cei de aici după primele drumuri spre blocul Soniei. Mai ales după ce le-am cumpărat câteva borcane de bere și *taranka*, un pește uscat. Era felul meu de a aduce ofrandă, de a plăti biletul de acces în zonă. Adică le-am acceptat și le-am recunoscut statutul și am plătit un tribut pentru asta, iar ei mi-au dat dreptul de a trece prin fața blocului lor. Eram acceptat fără a mai fi tachinat și agresat. Dar pentru ca lucrurile să fie mereu așa trebuia din când în când să repet ritualul. Acesta era contractul nostru social. *Gopnicii* respectau acest contract dacă le respectai condițiile. Erai pe teritoriul lor, așa că trebuia să le respecti doleanțele. Era însă foarte important că umblam cu Sonia, care avea un statut deloc simplu.

Noi treceam pe lângă ei. Stăteau, mîncau semințe și beau bere. Aveau privirea aceea de lupi plictisiți care aduceau cumva a hiene prăpădite, dar periculoase. Aveau în ochi ceva trist, însă era altă tristețe decît cea din centru. Aveau ceva furios, însă diferit de cei de la școlile bune. Aceștia erau mai furioși, ar fi vrut să-i muște pe toți. Fără un scop anume, doar pentru că treceau pe acolo, doar pentru că existau. Dar adesea le era lene. Sau aveau un calcul al lor. Cel care trecea trebuia să merite să fie mușcat. Nu toți merita. Ei păreau că vor să compenseze nedreptatea și violența la nivel urban și cosmic. Să stabilească un echilibru doar de ei știut și înțeles.

De câte ori treceam pe acolo le simțeam privirea. Eram luat în vizor de departe. Eram urmărit pînă cînd dispăream. Mîncau semințe, beau bere sau vin prost, fumau și scuipau și în tot acest timp te urmăreau, fără să se ridice de pe bancă, de pe leagănul copiilor sau din celelalte locuri unde stăteau ca vulturii, cu capul sus și ochii ațintiți pe tine.

Tu erai victima chiar și cînd nu te încolțeau. Le simțeau privirea și te temei. Te incomoda acea privire, te sfredelea. Scăpai de ea doar după ce dispăreai din orizontul lor. Ochii lor de animal de haită, de luptă și de pradă poposeau pe tine, pe orice ființă care trecea pe acolo. Își priveau prada odihnindu-se. Și doar din cînd în cînd atacau. Nimeni nu știa cînd va avea loc atacul și cine va fi victima. Nici ei, nici tu. De aceea purtai teama mereu cu tine, în fiecare clipă. Și ei, și tu știați asta. Iar această necunoaștere sporea emoția și frica.

Treceam cu Sonia și îi salutam:

— *Privet!*

— *Privet!* răspundeau ei și scuipau într-o parte.

Acel sunet îl auzeai ca pe un salut sau ca pe o amenințare. Saliva țîșnea ca un glonte umed din gură: țțțsss! Un glonte care te avertiza nu se știe ce.

Sonia stătea rar cu ei. Haita ei erau alții. Ei însă știau cine este Sonia și cu cine se plimbă. Mîrîiau doar preventiv, anunțînd că știu totul.

Ziua intram uneori la ea. Seara mai puțin.

— Vrei să urci? mă întreba timidă.

Cu cît mă apropiam de casa ei, devenea tot mai nesigură, mai puțin hotărîtă și semăna din ce în ce mai mult cu mine. Aproape de casă nu mai era Sonia pe care o cunoșteam de la școală.

Eu nu eram obișnuit cu *komunalka*, cu oamenii de acolo. Mă apuca o tristețe teribilă. O milă cumplită. Îi priveam ca pe niște oameni frînți, terminați, fără viitor. Uneori mi se păreau o specie subumană. Asta venea din educație, din lumea în care trăiam eu, care era foarte diferită.

Vorbeau puțin, erau foarte obosiți de atîta muncă. Toți munceau la uzinele din zonă. Bărbații erau mai toți la limita alcoolismului. Se bea mult aici; era felul lor de a face față vieții dure. Vorbeau vulgar. Pentru mine, care crescusem între oameni foarte educați și religioși, ăsta era un iad social în stilul celui pictat de Bruegel. Și o atmosferă dostoievskiană de „subterană“.

În același timp, îi vedeam și foarte umani. Cînd se pileau, unii deveneau violenți, însă alții deveneau foarte umani. Se plîngea des în bucătăria comună. Erau aspri, duri, dar cumva drepiți. Duritatea venea din multa lor suferință. Am impresia că această duritate era felul lor de a se proteja, de a se sprijini să nu cadă. Căci pentru ei căderea era totală: nu aveau instrumente de sprijin, nu aveau instrumente ajutoare cu care să se ridice. Și atunci trebuiau să fie duri pentru a rămîne în picioare. Căderea ar fi fost fatală. Se temeau de ea, iar teama dădea naștere violenței. Bunătatea, tandrețea erau pentru ei un semn periculos al căderii. Credeau că sînt un semn de slăbiciune. Și atunci răspundeau dur la toate. Nu-și puteau permite să fie tandri, duioși și blînzi.

Femeile erau însă altfel. Erau foarte hotărîte, stăpîne pe situație și incredibil de responsabile. Nu-mi venea să cred cît munceau femeile astea. După un schimb la fabrică, ajungeau acasă și găteau pentru toată familia. Aici aveau mereu mult de muncă: spălat, copii, gătit. Tot ele alergau și la vîntoarea de alimente. După mîncare mai alergau și bărbații, dar exista mereu riscul ca ei să se piardă prin vreun birt, ceea ce complica și mai mult situația. Iar pentru a preveni acest risc ele își asumau și cumpărăturile. Aceste femei din *komunalka*, din căminul muncitoresc, înțelegeau foarte repede că nu au pe cine să se sprijine și preluau controlul, doar așa puteau să se descurce cît de cît. În *komunalka* nu te bazai pe nimeni, nici măcar pe bărbatul tău.

Aici s-a născut cel mai feroce individualism. Din neputință și disperare. Din nevoia de a supraviețui. Mai fioros

decît individualismul bogaților poate fi doar individualismul celor care nu au nimic. Doar că ultimii au o scuză – nevoia de supraviețuire.

Aici femeile știau: bărbatului trebuia să-i iei salariul, fiindcă altfel îl bea. Controlul asupra banilor cîștigați era unul dintre secretele și elementele-cheie ale relațiilor de putere. Dacă femeia reușea să pună mîna pe salariul bărbatului imediat și să-l controleze zilnic, grosul problemelor se rezolva. Familiile în care banii erau controlați de soție rezistau mai mult. Bărbații care primeau strict cota zilnică de la nevastă mureau ultimii. Da, nu lăsați niciodată bărbatul fără cota zilnică pentru băutură, era un ritual sfînt. Bărbații care dețineau controlul asupra banilor mureau primii. Asta era regula junglei proletare de la Ciocana, din zonele muncitorești. Un bărbat care o încasa la timp de la nevastă, chiar dacă se rușina de colegii de băutură, avea s-o ducă bine.

Și acum sînt convins că la intrarea în cartierul Ciocana trebuie ridicat un monument în cinstea femeii din căminul muncitoresc, care a ținut pe umerii ei aproape totul. Dar aici era atît de multă violență, încît aveam impresia că e un război permanent. Femeile îndurau o imensă suferință și violență.

Totuși, fericirea avea puterea stranie de a se strecura și aici. Oamenii din *komunalka* nu erau mai nefericiți decît cei din alte părți. Ba aș spune că uneori erau chiar mai fericiți. Am văzut soți bătîndu-se și după aceea stînd la masă, bînd și cîntînd îmbrățișați și veseli, încît nu mai știam ce să cred. Bucuria nu-i ocolea, chiar dacă suferința nu voia nici-cum să-i părăsească.

Asta era viața lor și ei o iubeau. Iar în spatele suferinței, bucuriei și violenței se ascundeau multă pace, liniște și bunătate. Îți trebuia însă mult timp să le vezi. Și cînd le vedeai erai copleșit. Oamenii violenți ascund o suferință și o bunătate imense, de care se tem.